Introducere

După cum spune teoria, drepturile omului sunt universale şi se referă absolut la toţi. Declaraţia Universală a drepturilor omului, adoptată de Organizaţia Naţiunilor Unite, susţine că educaţia trebuie să urmărească dezvoltarea plenară a personalităţii umane şi întărirea respectului faţă de drepturile omului şi libertăţile fundamentale.

În ultimul deceniu, educaţia în domeniul drepturilor omului, atât sub aspect teoretic, cât şi în practică, a devenit una dintre temele centrale ale investigaţiilor ştiinţifice şi discuţiilor politice. Organizaţia pentru Securitate şi Cooperare în Europa (OSCE), în 2003 a adoptat acest curs în documentul „Strategia OSCE de a face faţă ameninţărilor la securitate şi stabilitate în secolul XXI", care menţionează rolul important al educaţiei în domeniul promovării drepturilor omului, în special pentru tineret. Din 2005 există Programul mondial de instruire în domeniul drepturilor omului, elaborat de Organizaţia Naţiunilor Unite, care se implementează în mai multe ţări. Acest program se bazează pe realizările şi acţiunile întreprinse de ONU în domeniul Jubileului de zece ani de educaţie în materie de drepturile omului (1995-2004). Consiliul Europei a declarat anul 2005 Anul european al cetăţeniei prin educaţie, în 2007 Uniunea Europeană a lansat Iniţiativa europeană pentru democraţie şi drepturile omului, anul 2009 a fost declarat de ONU Anul internaţional de educaţie în domeniul drepturilor omului.

În decembrie 2011, Adunarea Generală a ONU a aprobat, în unanimitate, Declaraţia ONU privind educaţia şi instruirea în domeniul drepturilor omului, care a devenit unul dintre documentele politice internaţionale, care impune angajamente în domeniul drepturilor omului. Acest document, în formă concentrată, cuprinde un şir de angajamente şi principii relevante privind educaţia în domeniul drepturilor omului. În special, articolul doi prevede că dreptul la educaţie şi instruire în domeniul drepturilor omului este un drept fundamental inalienabil demnităţii inerente a persoanei umane şi este strîns legat de realizarea efectivă a tuturor drepturilor omului în corespundere cu principiile universalităţii, indivizibilităţii şi interdependenţei drepturilor omului.

Drepturile copilului reprezintă una dintre sarcinile-cheie prioritare ale politicii externe a Sloveniei, în domeniul drepturilor omului. Copiii, fiind

ROM 21.8. FINAL.indd 1 8/21/12 11:12 AM

una dintre cele mai vulnerabile categorii ale societăţii, trebuie să se bucure de atenţie şi susţinere deosebite. De aceea, Convenţia ONU cu privire la drepturile copilului, care a fost ratificată de aproape toate statele lumii, este un document unic, sub toate aspectele. Acest document este primul instrument în care copiii figurează în calitate de deţinători de drepturi şi angajamente, impuse de Convenţie, şi nu doar ca obiect al drepturilor şi angajamentelor cuiva. Un interes deosebit îl reprezintă şi cuprinsul documentului, care în mod sistemic şi complex reglementează toate sferele importante ale vieţii copilului – civile, politice, sociale, drepturile economice, precum şi drepturile în domeniul culturii – pe baza a patru principii fundamentale (protecţia împotriva oricăror forme de discriminare, interesele superioare ale copilului, dreptul la viaţă, supravieţuire şi dezvoltare, precum şi dreptul la exprimarea liberă a opiniei în orice chestiune care îl vizează).

Astfel, Convenţia împreună cu Protocoalele facultative [1] stabilesc un nivel de protecţie a drepturilor copilului pe care nici un instrument internaţional în domeniul drepturilor omului, nu îl asigură.

În decembrie 2011 Adunarea Generală a ONU a adoptat al treilea Protocol facultativ la Convenţie, pe baza căruia persoanele particulare sunt în drept să depună plângere la Comitetul ONU pentru drepturile omului şi astfel, în mod suplimentar, se accentuează dreptul copilului de participare la procedura de comunicare.

Responsabilitatea pentru realizarea drepturilor copilului revine statelor, care pot fi stimulate de organizaţii internaţionale şi regionale. Şcolile şi alte instituţii de învăţământ trebuie să folosească toate posibilităţile de care dispun pentru a organiza activitatea de promovare a drepturilor omului şi a drepturilor fundamentale şi aplicarea lor în viaţa de zi cu zi. Trebuie subliniat faptul că nu e important doar conţinutul, ci şi modul şi metodologia prin care se realizează aceste drepturi şi libertăţi.

---

[1] Protocolul facultativ la Convenţia cu privire la drepturile copilului referitor la implicarea copiilor în conflicte armate, şi Protocolul facultativ la Convenţia cu privire la drepturile copilului referitor la vânzarea de copii, prostituţia copiilor şi pornografia infantilă.

ROM 21.8. FINAL.indd 2 8/21/12 11:12 AM

Ținând cont de toate acestea, a fost elaborat un proiect de instruire a copiilor în materie de drepturile omului, prezentat pentru prima dată de Slovenia, în perioada deținerii preşedinției Organizației pentru Securitate şi Cooperare în Europa, în 2005, şi care a fost supus implimentării pe teritoriul statelor membre ale OSCE. Acest proiect s-a derulat şi în perioada de deținere a preşedinției slovene în Comitetul de Miniştri al Consiliului Europei, în 2009. Până în prezent, la implementarea proiectului au participat 16 țări, materialul didactic a fost tradus în 17 limbi.

În corespundere cu Convenția ONU cu privire la drepturile copilului şi pe baza experienței acumulate în ce priveşte instruirea în şcolile din Slovenia şi din străinătate, unde a fost implementat proiectul, dorim să vă propunem materiale aplicative pentru activitatea de instruire în domeniul drepturilor omului, prevăzute pentru copii cu vârsta între 10 şi 12 ani. Materialul didactic are la bază Convenția ONU cu privire la drepturile copilului şi constă dintr-un set de poze, pe care este prezentată informația privind drepturile copilului, şi din clasoare pentru păstrarea pozelor. Înainte de începerea cursului de instruire, copiilor li se înmânează câte un clasor gol, apoi, conform programei, în grupuri se pune în discuție conținutul fiecărei poze. La sfârşitul cursului de instruire, la fiecare copil se formează un clasor propriu, în care se află setul complet de poze.

Broşura informativă este destinată profesorilor şi cuprinde recomandări privind prezentarea temelor din poze. Broşura a fost concepută ca manual pentru discutarea temelor şi stimularea activităților respective în procesul de instruire. Aceasta cuprinde şi metode de activitate în grupuri. Aceste metode sunt prezentate profesorilor la seminare. Ținând seama de principiul de respectare a drepturilor fiecare om, inclusiv ale copilului, veți putea, cu ajutorul materialului nostru, să elaborați o metodă pedagogică proprie, pe care veți considera-o cea mai potrivită. Una dintre metodele posibile poate fi discuția privind responsabilitatea legată atitudinea față de drepturile omului, dând exemple din viața de zi cu zi şi din cea şcolară. Broşura, de asemenea, cuprinde textul oficial al Convenției ONU cu privire la drepturile copilului.

Institutul Pedagogic din Ljubljana, în baza chestionării profesorilor, care s-a desfăşurat peste tot unde a fost implementat proiectul în 2005, a făcut o analiză, care a demonstrat că în mediul şcolar, care a participat la proiect,

ROM 21.8. FINAL.indd 3 8/21/12 11:12 AM

percepția temei privind drepturile omului s-a schimbat radical. În special, s-a constatat că elevii au început să înțeleagă mai bine faptele de încălcare a drepturilor lor şi au devenit mai receptivi la problematica drepturilor copiilor. Totodată, o parte considerabilă din profesori au ajuns la concluzia că, participând la proiect, au obținut cunoştințe suplimentare, care îi va ajuta să activeze în proiecte similare ulterioare în domeniul drepturilor omului, inclusiv în domeniul drepturilor copilului.

Vom fi bucuroşi dacă veți împărtăşi cu noi din experiența dvs. şi ne veți trimite aprecierile dvs. privind acest proiect, de aceea la broşură este anexat un chestionar succint. Cu ajutorul chestionarului am dori să obținem informația inversă privind experiența profesorilor, precum şi observațiile lor privind metodologia propusă de instruire în domeniul drepturilor omului şi drepturilor copilului. Ne va fi plăcut să primim sugestiile şi ideile dvs. privind elaborarea metodologiilor şi materialelor didactice pentru generațiile următoare. Materialul, de care dispuneți în prezent, este foarte simplu şi poate fi folosit ca material suplimentar la metodologiile şi manualele deja existente sau ca metodă principial nouă pentru ținerea lecțiilor extraclasă.

Instruirea în domeniul drepturilor omului şi drepturilor copilului nu este doar o obligație a noastră, ci şi o sarcină, care ne aduce satisfacții şi pe care îndeplinind-o contribuim la dezvoltarea sănătoasă a tinerii generații. Avem toată convingerea că instruirea în domeniul drepturilor omului poate fi considerată ca o bună investiție pentru viitor, pe care o întreprindem cu eforturi comune, pentru a creşte un schimb destoinic. Sperăm cu toată sinceritatea că participarea la proiect va aduce şi dvs. satisfacții.

ROM 21.8. FINAL.indd 4 8/21/12 11:12 AM

METODOLOGIE
METODE RECOMANDATE
ACTIVITĂȚI ÎN GRUPURI

DISCUȚIE

Discuția oferă profesorilor şi participanților posibilitate de cunoaşte atitudinea acestora față de temele puse în discuție. Acest lucru este foarte important în procesul de instruire la tema „drepturile omului" deoarece participanții nu trebuie să cunoască doar materialul tematic, dar şi să-l cerceteze, să-l analizeze de sine stătător. Informația privind evenimentele curente, afişele şi examinarea exemplelor sunt instrumente utile pentru stimularea discuției. Se recomandă să se înceapă discuția cu cuvintele „Ce credeți dvs. despre…?"

ÎMPĂRȚIREA PE PERECHI

Metoda este justificată în cazul în care nu se reuşeşte generarea de idei la discutarea în grupul complet. Propuneți elevilor să discute tema împărțindu-se pe perechi, timp de una –două minute, după care să facă schimb de opinii cu ceilalți. Imediat se va constata că auditoriul „vuieşte", iar ideile „roiesc".

ÎMPĂRȚIREA PE GRUPURI MICI

Împărțirea pe grupuri mici este o alternativă a activității grupului în componență completă. Această metodă permite de a atrage la participare pe fiecare şi ajută la dezvoltarea colaborării în echipă. Numărul de grupuri depinde de circumstanțe concrete şi anume de câți elevi activează şi ce posibilități are auditoriul. Un grup mic poate fi alcătuit din 2-3 persoane, dar cel mai bine grupul activează când este format din 6-8 persoane. Durata de activitate a unor astfel de grupuri poate fi de 15 minute, o oră sau o zi, în funcție de cunoştințele însuşite.

Rareori se obțin rezultate propunând elevilor pur şi simplu „discuția la o temă concretă". Indiferent care ar fi tema discuției, important e să fie trasată clar sarcina şi participanții să fie orientați la atingerea unui anumit scop, care necesită apelarea lor la grupul principal. De exemplu, sarcina trebuie pusă sub formă de problemă, care trebuie rezolvată, sau sub formă de întrebare, la care trebuie dat un răspuns.

ROM 21.8. FINAL.indd 5 8/21/12 11:12 AM

MIJLOACE FIGURATIVE - DESENE, COLAJE, COMICSURI, FOTOGRAFII

„Un desen spune mai mult decât cuvintele”. Imaginea vizuală este un instrument foarte puternic atât pentru transmiterea informației, cât şi pentru menținerea interesului. De asemenea, trebuie ținut minte că şi desenul este o modalitate importantă de autoexprimare şi comunicare, care nu este acceptabilă doar pentru cei cu înclinație spre activitatea mentală, dar şi pentru cei care nu stăpânesc cu siguranță mijloacele de comunicare verbală.

MASS-MEDIA: ZIARE, RADIO, TELEVIZIUNE, INTERNET

Mass-media este o sursă unică de material bun pentru discuții. Întotdeauna e interesant să discuți conținutul unui material şi faptul cum acesta a fost prezentat, de asemenea să analizezi problema prejudecăților şi stereotipurilor.

FILME, VIDEO, EMISIUNI RADIO

Filmele, video şi emisiunile radio sunt instrumente eficiente la instruirea în domeniul drepturilor omului şi foarte populare pentru tineret. Discuția pe marginea unui film vizionat poate deveni un punct de plecare pentru activitatea în continuare. Se poate vorbi despre reacția primară a elevilor la film, pe cât acesta e luat „din viața reală”, au fost oare personajele înfățişate real sau acestea au fost chemate să propage o poziție politică sau etică.

„FURTUNA DE IDEI”

„Furtuna de idei” este o modalitate de a prezenta un obiect nou, de a stimula creativitatea şi de a genera o multitudine de idei, într-un timp foarte scurt. Poate fi folosită pentru a rezolva o problemă specifică sau pentru a da un răspuns la o întrebare. Recomandări:

- Stabiliți tema pe care intenționați să o „atacați” şi formulați-o sub formă de întrebare cu mai multe răspunsuri.
- Scrieți întrebarea astfel, încât să fie văzută de toți.
- Cereți elevilor să vă comunice ideile lor şi să le scrie astfel, încât să fie văzute de toți, sub formă de cuvinte aparte sau de propoziții scurte.
- Opriți „furtuna” atunci când fluxul de idei s-a epuizat, apoi.
- Recapitulați ideile şi propuneți comentarea lor.

ROM 21.8. FINAL.indd 6 8/21/12 11:12 AM

Trebuie respectate următoarele reguli:

- Notați FIECARE idee nouă. Adesea, ideile cele mai „creative” se dovedesc a fi cele mai utile şi interesante!
- Nu trebuie admise comentarii sau discuții referitoare la cele scrise, înainte de încheierea „furtunii”, precum şi repetarea ideilor deja exprimate.
- Străduiți-vă să atrageți în lucru pe toți şi pe fiecare.
- Exprimați-vă ideile doar dacă e nevoie să urniți grupul „din punctul mort”.
- Dacă ideea nu e suficient de clar formulată, cereți claritate.

AFIŞ DE PERETE

Afişul de perete este una dintre formele de „furtună de idei”. Participanții îşi notează ideile pe foi (postere) mici de hârtie şi le fixează pe perete. Avantajul acestei metode constă în faptul că elevii pot rămâne la locurile lor şi pot medita liniştit de sine stătător nefiind influențați de alte idei, iar posterele pot fi deplasate astfel, încât să se poată grupa ideile exprimate.

JOCURI DE ROL

Jocul de rol este un spectacol scurt, jucat de participanți. Deşi participanții jucând pornesc de la propria experiență de viață, jocul, în mare măsură, reprezintă o improvizație. Jocul are ca scop prezentarea evenimentelor sau a circumstanțelor cu care participanții nu s-au ciocnit. Jocurile de rol ajută la o înțelegere mai bună a situației şi a celor care s-au pomenit într-o astfel de situație .

- Jocurile de rol se deosebesc de modelarea situației prin faptul că, deşi aceasta din urmă poate cuprinde un mic spectacol, jocurile , de regulă, au scenarii şi presupun un grad mai mic de improvizare.
- Valoarea jocului de rol constă în faptul că acesta imită realitatea. Jocurile de rol prin întrebări la care nu există răspunsuri univoce, de exemplu despre comportamentul corect sau incorect al personajelor.

Pentru a atinge un efect mai bun în înțelegerea situației e bine să se propună participanților schimbarea de roluri.

Jocurile de rol trebuie organizate cu mare atenție. În primul rând, e foarte important să se planifice o pauză pentru a permite elevilor să iasă din rol. În al doilea rând, trebuie abordată o atitudine grijulie față de sentimentele unor participanți şi de ținut seama de structura socială a grupului. De exemplu,

ROM 21.8. FINAL.indd 7 8/21/12 11:12 AM

în cazul jocurilor de rol, legate de abilități limitate şi de invaliditate, trebuie să se țină seama că în grup pot fi participanți cu asemenea dizabilități (neobservate de ceilalți) sau aceştia au rude sau prieteni invalizi. Aceşti participanți, nu trebuie traumatizați, puşi pe primul plan sau lăsați „pe dinafară". În cazul în care acest lucru s-a întâmplat, luați situația în serios (cereți-vă scuze, explicați-le că e vorba de un exemplu abstract etc.). În afară de aceasta nu uitați de stereotipuri. Jocurile de rol scot în evidență ce anume cred unii participanți despre alții, prin imitarea lor sau prin jucarea rolurilor acestora. De aceea, acest gen de activitate este atât de distractiv! Se poate dovedi a fi util dacă după încheierea jocului veți pune întrebarea: „Cum credeți, personajul, al cărui rol a fost jucat, într-adevăr e aşa?". Din această situație se poate trage o lecție suplimentară, inoculând elevilor nevoia de a avea în permanență o atitudine critică față de informație. De asemenea, elevii pot fi întrebați de unde au cules informații pentru crearea imaginii personajului.

MODELAREA SITUAȚIEI

Modelarea situației poate fi considerată ca un joc de rol extins, la care participă toți. Această metodă permite participanților să trăiască situații netipice, rămânând în siguranță. Modelarea situațiilor adesea presupune un anumit nivel de trăire emoțională şi astfel devenind un mijloc destul de eficient. Participanții însuşesc materialul nu doar rațional sau sub forma de deprindere, dar şi cu „inima".

Chestionarea ulterioară este o parte extrem de importantă a metodei. Jucătorii trebuie să pună în discuție senzațiile pe care le-au avut, de ce au întreprins anume astfel de acțiuni, le-a apărut oare sentimentul de nedreptate şi pe cât de acceptabilă este soluția pe care au adoptat-o. Participanții trebuie ajutați să facă o paralelă între ceea ce ei au simțit şi situația reală din lume.

ROM 21.8. FINAL.indd 8 8/21/12 11:12 AM

După cum prevede Convenția Națiunilor Unite cu privire la drepturile copilului, copil se consideră orice ființă umană care nu a tins majoratul. Noi, copiii avem dreptul să ne cunoaştem drepturile. Statele noastre sunt obligate să ne asigure respectarea drepturilor noastre şi să ne apere interesele pe termen lung.

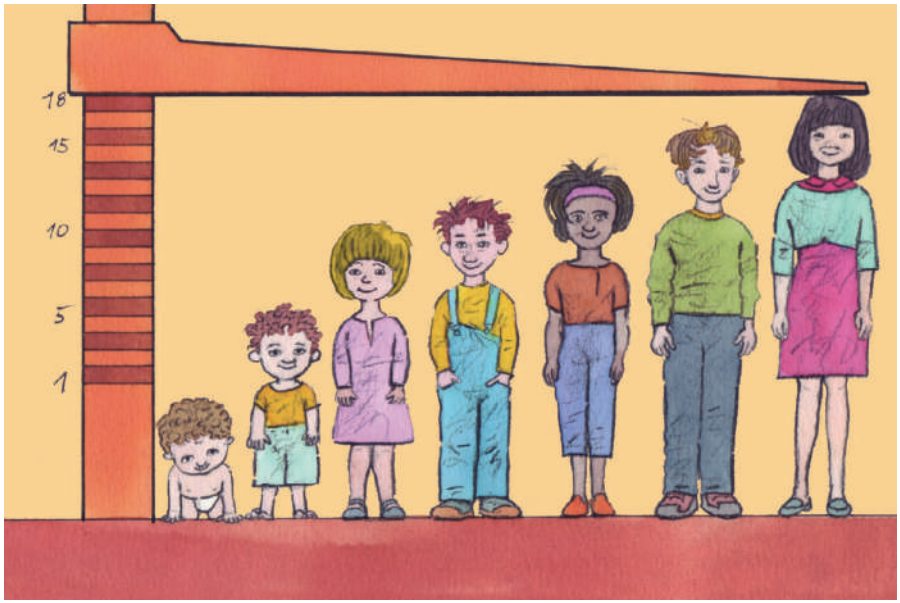

Informație suplimentară: *(articolul 1 din Convenția cu privire la drepturile copilului) Profesorul prezintă elevilor Convenția cu privire la drepturile copilului, adoptată de Adunarea Generală a Organizației Națiunilor Unite. Se recomandă ca profesorul să atragă atenție asupra interesului pe termen lung – formarea unui devotament civic trainic față de drepturile omului.*

Gen de activitate: *discutarea şi, posibil, pregătirea afişului privind drepturile omului.*

- *Ce înseamnă „să fii om"?*
- *De ce avem nevoie de norme şi legi?*
- *De ce copiii au nevoie de un document special care aparte le apără drepturile?*
- *Care drepturi asigură Convenția cu privire la drepturile copilului (copiii fiind împărțiți pe grupuri enumeră drepturile pe care le cunosc; după ce grupuri au dat un răspuns poate fi pregătit afişul privind drepturile copilului).*
- *De unde am aflat despre aceste drepturi?*
- *Unde şi cum putem afla mai mult despre drepturile noastre?*
- *Care sunt interesele noastre pe termen lung ?(copiii enumeră interesele sale, le compară).*

ROM 21.8. FINAL.indd 9 8/21/12 11:12 AM

Noi avem dreptul la viață, supraviețuire şi dezvoltare. Dreptul la hrană şi apă pură în cantități suficiente.

Informație suplimentară: *(articolele 6 şi 27 din Convenția cu privire la drepturile copilului)*
Acesta este un drept deosebit de important şi Adunarea Generală a Organizației Națiunilor Unite îi acordă o mare atenție. Profesorul poate să sublinieze în mod special responsabilitatea oamenilor de stat şi a autoritățile oficiale privind garanțiile acestor drepturi.

Gen de activitate: *afiş de perete, discuție.*

- *De ce este nevoie pentru dezvoltarea copilului (siguranță, hrană, apă, educație s.a.m.d.)?*
- *Ce înseamnă „cantitate suficientă de hrană şi apă potabilă pură"?*
- *De ce aceste drepturi sunt atât de importante?*
- *Cunoaşteți voi oare copii, ale căror drepturi în acest domeniu nu sunt respectate (în ce țări)?*
- *Cine trebuie să-i ajute şi cum noi îi putem ajuta?*

ROM 21.8. FINAL.indd 10 8/21/12 11:12 AM

Indiferent de locul naşterii avem dreptul, prin naştere, la un nume şi la cetăţenie.

Informaţie suplimentară: *(articolele 7 şi 8 din Convenţia cu privire la drepturile copilului)*
Profesorul poate să discute pe tema importanţei numelui ca parte a individualităţii omului. După discutarea numelor răspândite în zonă, pot fi discutate numele acceptate în lume, precum şi diferite cetăţenii.

Gen de activitate: *discuţie la harta lumii: profesorul, indicând ţările lumii, povesteşte că peste tot locuiesc copii, care studiază drepturile copilului (noi toţi avem dreptul la un nume şi la cetăţenie) şi dă câteva exemple.*

- *Ce înseamnă numele vostru?*
- *Cunoaşteţi voi oare copii care nu au un nume sau cetăţenie, aţi auzit voi oare vreodată de copii care nu au certificate de naştere; de ce aşa nu e bine?*

ROM 21.8. FINAL.indd 11 8/21/12 11:12 AM

Noi avem dreptul să locuim împreună cu părinții, familiile noastre sau cu cei care pot să îngrijească de noi cel mai bine.

Informație suplimentară: *(articolele 5,9 şi 18 din Convenția cu privire la drepturile copilului)*
Pentru acest drept se poate promova principiul interesului suprem al copilului, care în mod detaliat este prezentat în articolul 3 din Convenția cu privire la drepturile copilului. Pentru a asigura securitatea copilului şi a interesului suprem al acestuia uneori e mai bine copilul să locuiască separat de familia sa sau de tutorii săi.

Gen de activitate: *împărțirea pe perechi, discuție.*

- *Ce tipuri de familie cunoaşteți (familii diferite ca mărime, cu număr diferit de copii, cu un singur părinte, cu mai multe generații care locuiesc împreună…)?*
- *Ce înseamnă „părinții /tutorii vor putea îngriji de noi cel mai bine”? În ce mod?*
- *Cine are grijă de voi?*

ROM 21.8. FINAL.indd 12 8/21/12 11:12 AM

Nimeni nu are dreptul să facă deosebire între noi doar pentru faptul că suntem de sex opus, de rase, naționalitate, apartenență etnică diferite, vorbim în limbi diferite, împărtăşim confesiuni diferite.

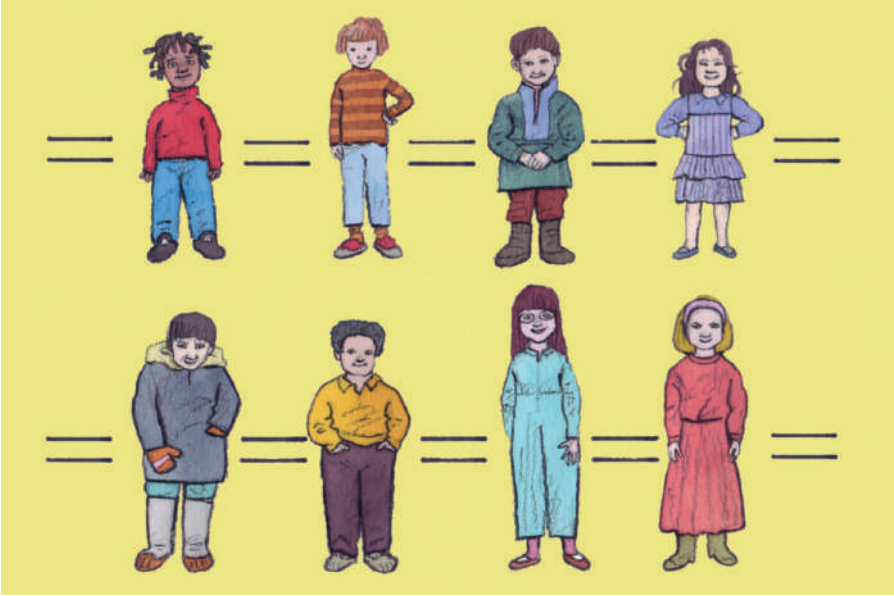

Informație suplimentară: *(articolul 2 din Convenția cu privire la drepturile copilului)*
Ca şi toate celelalte acte juridice internaționale, Convenția cu privire la drepturile copilului se bazează, de asemenea, pe principiul nedescriminării. Conform acestei Convenții, toți copiii au dreptul să se folosească de toate libertățile şi drepturile.

Gen de activitate: *discuție, pot fi folosite materiale din mass-media.*

- *Profesorul invită copiii să reflecteze asupra deosebirilor existente în lume; ce rase, limbi, religii, naționalități şi grupuri etnice cunoaştem?*
- *Discuția trebuie să fie orientată la respectarea egalității şi respectului față de deosebiri, precum şi la faptul că peste tot există oameni care se deosebesc de majoritat.*
- *Care e deosebirea dintre noi (pe exemplul clasei)?*
- *În ce privință noi suntem identici?*

ROM 21.8. FINAL.indd 13 8/21/12 11:12 AM

Noi avem dreptul la educație, la învățământul primar gratuit.

Informație suplimentară: *(articolele 18 şi 29 din Convenția cu privire la drepturile copilului)*
Asigurarea acestui drept se bazează pe principiul posibilităților egale.

Gen de activitate: *împărțirea pe grupuri, discuție.*

- *De ce educația este un lucru important?*
- *Oare toți copiii de vârsta noastră frecventează şcoala?*
- *Cunoaşteți voi oare pe cineva care nu frecventează şcoala şi de ce (la noi, în alt loc sau în străinătate)?*
- *Cum ați asigura voi, tuturor copiilor din lume, posibilitatea de a frecventa şcoala primară; de ce acest lucru e important?*

ROM 21.8. FINAL.indd 14 8/21/12 11:12 AM

Ascultați-ne, noi suntem în drept să ne exprimăm opinia.

Informație suplimentară: *(articolele 12, 13,14,15 şi 17 din Convenția cu privire la drepturile copilului)*
Pe lângă dreptul de liberă exprimare copiilor li se asigură, de asemenea, toate celelalte libertăți şi drepturi civile fundamentale, de exemplu libertatea de autoexprimare, libertatea de asociere , de gândire, de conştiință şi religie, precum şi dreptul de acces la informație.

Gen de activitate: *discuție pe una dintre temele actuale, pot fi folosite filme, video, emisiuni radio.*

- *Fiecare îşi exprimă opinia sa privind tema aleasă, toți îi ascultă pe fiecare;*
- *Discutați: de ce e atât de important să-ți exprimi gândurile şi să-i asculți pe ceilalți?*
- *Cum să faci ca adulții să țină seama de opinia ta?*
- *De ce drepturile civile sunt importante?*

ROM 21.8. FINAL.indd 15 8/21/12 11:12 AM

Noi avem dreptul la asistență medicală.

Informație suplimentară: *(articolul 24 din Convenția cu privire la drepturile copilului)*

Gen de activitate: *jocuri de rol, activitate la tablă, discuție.*

- *Fiecare copil trebuie să numească bolile pentru care este nevoie de ajutor medical (se pot juca rolurile de medic şi pacient); profesorul trece denumirile bolilor pe tablă.*
- *Discutați: se respectă oare acest drept în ocrotirea sănătății copilului?*
- *Dacă nu, atunci cine trebuie să asigure copiilor acest drept?*

ROM 21.8. FINAL.indd 16 8/21/12 11:12 AM

Copiii cu nevoi speciale cu dreptul la îngrijiri speciale.

Informație suplimentară: *(articolul 23 din Convenția cu privire la drepturile copilului)*
Trebuie să se explice elevilor că, copiii cu nevoi speciale trebuie să beneficieze de îngrijiri speciale, că unii copii se deosebesc de majoritate dat fiind circumstanțele în care s-au născut sau evenimentele pe care le-au trăit.

Gen de activitate: *discuție.*

- *Ce înseamnă „copii cu nevoi speciale" (să se enumere tipurile de invaliditate şi de „invaliditate ascunsă", precum şi de abilități limitate – fizice, psihologice, sociale)?*
- *De care „îngrijiri speciale" au nevoie?*
- *În ce mod pot fi ajutați aceşti copii pentru a se încadra în procesul de instruire şi în societate?*

ROM 21.8. FINAL.indd 17 8/21/12 11:12 AM

Fiind refugiați sau cetățeni străini , aflați în altă țară, noi avem dreptul la asistență umanitară.

Informație suplimentară: *(articolele 20 şi 22 din Convenția cu privire la drepturile copilului)*

Gen de activitate: *discuție pe baza evenimentelor şi ştirilor din mass-media.*

- *Cine sunt refugiații, persoane care cer să li se ofere adăpost, şi cetățenii străini?*
- *Cunoaşteți asemenea persoane?Cine sunt ecestea?*
- *Care sunt nevoile lor vitale, cine îi poate ajuta şi în ce mod?*
- *Cum îi putem ajuta noi (dacă ei s-ar afla sau deja se află printre noi)?*

ROM 21.8. FINAL.indd 18 8/21/12 11:12 AM

Noi avem dreptul la odihnă, la joacă şi la timp liber.

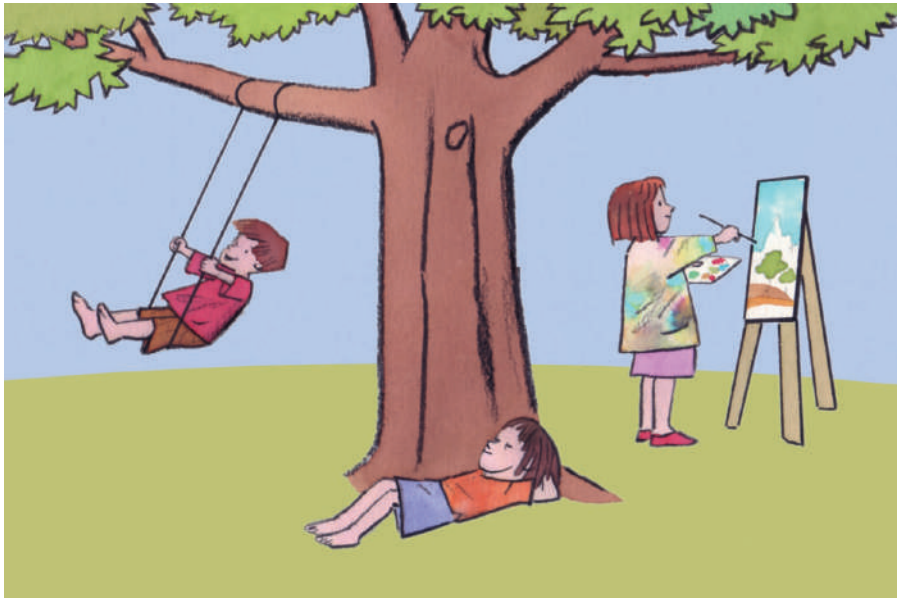

Informaţie suplimentară: *(articolul 31 din Convenţia cu privire la drepturile copilului)*

Gen de activitate: *desenare, discuţie, expunerea desenelor (la scara clasei sau a şcolii).*

- *Copiii desenează ceea ce le place mai mult să facă în timpul liber;*
- *Fiecare arată desenul şi face comentarii;*
- *Profesorul trece pe tablă cele mai îndrăgite feluri de petrecere a timpului liber;*
- *Profesorul discută despre ce înseamnă timp liber şi de ce acesta este important.*

ROM 21.8. FINAL.indd 19 8/21/12 11:12 AM

Noi avem dreptul la protecție contra oricărei forme de violență şi de abuz.

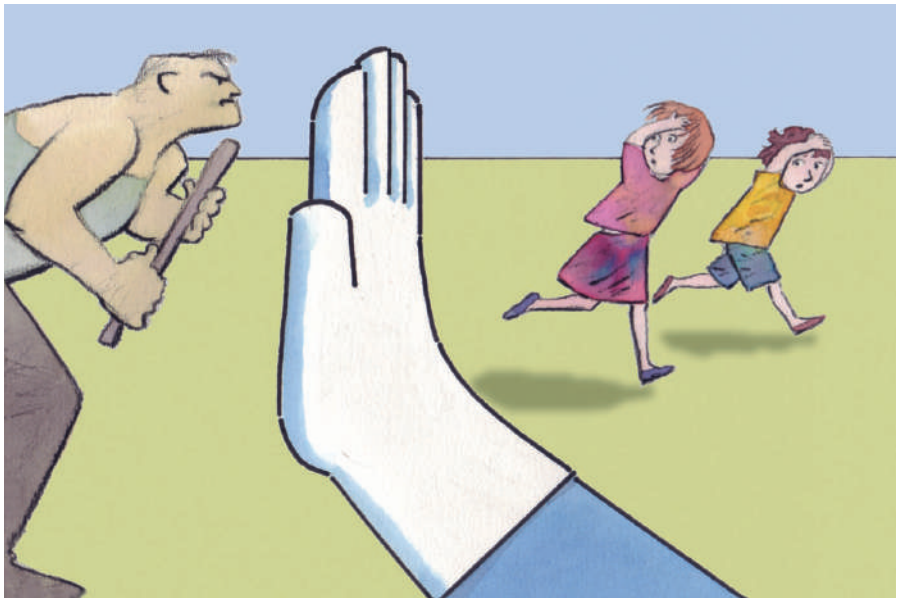

Informație suplimentară: *(articolele 33,34,35,36,37 şi 38 din Convenția cu privire la drepturile copilului)*
De aceste probleme se ocupă în mod special Fondul Națiunilor Unite pentru Copii (vezi sursele…).

Gen de activitate: *discuție, executarea afişului.*

- *Ce feluri de violență cunoaşteți (fizică, psihologică)?*
- *Cine este violatorul şi cine este victima?*
- *Cine trebuie să protejeze copiii contra violenței?*

ROM 21.8. FINAL.indd 20 8/21/12 11:12 AM

Copiii nu pot fi consideraţi o forţă de muncă ieftină, mai ales în detrimentul instruirii acestora.

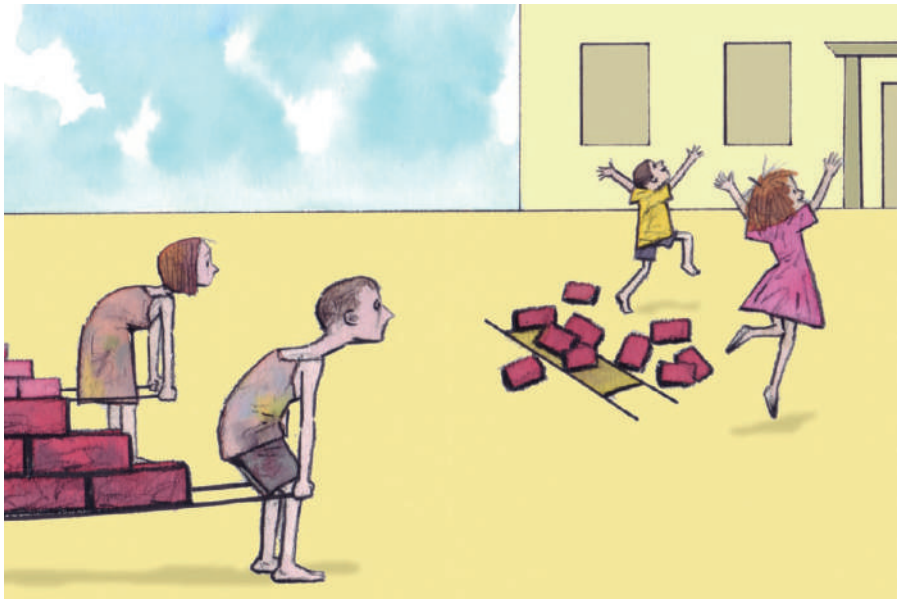

Informaţie suplimentară: *(articolul 32 din Convenţia cu privire la drepturile copilului)*
Profesorul trebuie să se asigure că, copiii înţeleg care este diferenţa dintre îndeplinirea obligaţiilor în viaţa de zi cu zi şi exploatare.

Gen de activitate: *discuţie.*

- *Ajutaţi voi oare la treburile casnice, ce obligaţii aveţi?*
- *Cunoaşteţi voi oare copii care nu frecventează şcoala, pentru că sunt nevoiţi să lucreze?*
- *De ce sunt lipsiţi aceşti copii?*

ROM 21.8. FINAL.indd 21 8/21/12 11:12 AM

CONVENȚIA CU PRIVIRE LA DREPTURILE COPILULUI

Adoptată şi deschisă spre semnare, ratificare şi aderare prin rezoluția 44/25 a Adunării Generale din 20 noiembrie 1989.
Intrare în vigoare : 2 septembrie 1990.

PREAMBUL
Statele părți la prezenta Convenție,

având în vedere că, în conformitate cu principiile proclamate de Carta Națiunilor Unite, recunoaşterea demnității şi a drepturilor egale şi inalienabile ale tuturor membrilor familiei umane constituite fundamentul libertății, dreptății şi păcii în lume,

având în vedere că în Cartă popoarele Națiunilor Unite au proclamat din nou încrederea lor în drepturile fundamentale ale omului, în demnitatea şi valoarea persoanei umane şi au hotărât să promoveze progresul social şi condiții mai bune de trai în contextul unei libertăți sporite,

recunoscând faptul că Națiunile Unite, în Declarația Universală a Drepturilor Omului şi în pactele internaționale privind drepturile omului, au proclamat şi au convenit că fiecare poate să se prevaleze de drepturile şi de libertățile enunțate de acestea, fără nici o deosebire de rasă, culoare, sex, limbă, religie, opinie politică sau orice altă opinie, naționalitate şi origine socială, situație materială, statut la naştere sau alt statut,

amintind faptul că în Declarația Universală a Drepturilor Omului Națiunile Unite au proclamat dreptul copiilor la îngrijire şi asistență speciale,

având convingerea că familia, ca unitate de bază a societății şi ca mediu natural destinat creşterii şi bunăstării tuturor membrilor săi şi, în special, a copiilor, trebuie să beneficieze de protecția şi de asistența de care are nevoie pentru a-şi putea asuma pe deplin responsabilitățile în cadrul societății,

recunoscând că pentru dezvoltarea plenară şi armonioasă a personalității sale copilul trebuie să crească într-un mediu familial, într-o atmosferă de fericire, dragoste şi înțelegere,

ROM 21.8. FINAL.indd 22 8/21/12 11:12 AM

tinând seama de faptul că un copil trebuie să fie pe deplin pregătit să trăiască independent în societate şi să fie educat în spiritul idealurilor proclamate în Carta Naţiunilor Unite şi, în special, în spiritul păcii, demnităţii, libertăţii, toleranţei, egalităţii şi solidarităţii,

având în vedere că necesitatea de a extinde protecţia specială acordată copilului a fost enunţată în Declaraţia de la Geneva din 1924 privind drepturile copilului şi în Declaraţia drepturilor copilului, adoptată de Adunarea Generală la 20 noiembrie 1959, şi a fost recunoscută în Declaraţia Universală a Drepturilor Omului, în Pactul internaţional privind drepturile civile şi politice (în special art. 23 şi 24), în Pactul internaţional privind drepturi economice, sociale şi culturale (în special art. 10) şi în statutele şi instrumentele aplicabile ale instituţiilor specializate şi ale organizaţiilor internaţionale preocupate de bunăstarea copilului,

având în vedere că, aşa cum s-a arătat în Declaraţia drepturilor copilului, „dată fiind lipsa sa de maturitate fizică şi intelectuală, copilul are nevoie de protecţie şi îngrijire speciale, inclusiv de o protecţie juridică adecvată, atât înainte cât şi după naşterea sa“,

reamintind dispoziţiile Declaraţiei cu privire la principiile sociale şi juridice aplicabile protecţiei şi bunăstării copiilor, cu referire specială la practicile în materie de plasament familial şi de adopţie pe plan naţional şi internaţional, precum şi Regulile minimale standard ale Naţiunilor Unite privind administrarea justiţiei în cazul minorilor (Regulile de la Beijing), Declaraţia privind protecţia femeilor şi copiilor în caz de stare de urgenţă şi de conflict armat,

recunoscând că în toate ţările lumii există copii care trăiesc în condiţii extrem de dificile şi care au nevoie de o atenţie deosebită,

ţinând seama de importanţa tradiţiilor şi a valorilor culturale ale fiecărui popor în protejarea şi dezvoltarea armonioasă a copilului,

recunoscând importanţa cooperării internaţionale destinate îmbunătăţirii condiţiilor de trai ale copiilor din toate ţările şi, în special, din ţările în curs de dezvoltare,

convin după cum urmează:

ROM 21.8. FINAL.indd 23 8/21/12 11:12 AM

PARTEA I

ARTICOLUL 1
În sensul prezentei Convenţii, prin copil se înţelege orice fiinţă umană sub vârsta de 18 ani, exceptând cazurile în care legea aplicabilă copilului stabileşte limita majoratului sub această vârstă.

ARTICOLUL 2
1. Statele părţi se angajează să respecte şi să garanteze drepturile stabilite în prezenta Convenţie tuturor copiilor din jurisdicţia lor, indiferent de rasă, culoare, sex, limbă, religie, opinie politică sau altă opinie, de naţionalitate, apartenenţă etnică sau originea socială, de situaţia materială, incapacitatea fizică, de statutul la naştere sau de statutul dobândit al copilului ori al părinţilor sau al reprezentanţilor legali ai acestuia.

2. Statele părţi vor lua toate măsurile de protejare a copilului împotriva oricărei forme de discriminare sau de sancţionare pe considerente ţinând de situaţia juridică, activităţile, opiniile declarate sau convingerile părinţilor, ale reprezentanţilor săi legali sau ale membrilor familiei sale.

ARTICOLUL 3
1. În toate acţiunile care privesc copiii, întreprinse de instituţiile de asistenţă socială publice sau private, de instanţele judecătoreşti, autorităţile administrative sau de organele legislative, interesele copilului vor prevala.

2. Statele părţi se obligă să asigure copilului protecţia şi îngrijirea necesare în vederea asigurării bunăstării sale, ţinând seama de drepturile şi obligaţiile părinţilor săi, ale reprezentanţilor săi legali sau ale altor persoane cărora acesta le-a fost încredinţat în mod legal, şi în acest scop vor lua toate măsurile legislative şi administrative corespunzătoare.

3. Statele părţi vor veghea ca instituţiile, serviciile şi aşezămintele care răspund de protecţia şi îngrijirea copiilor să respecte standardele stabilite de autorităţile competente, în special cele referitoare la securitate şi sănătate, la numărul şi calificarea personalului din aceste instituţii, precum şi la asigurarea unei supravegheri competente.

ROM 21.8. FINAL.indd 24 8/21/12 11:12 AM

ARTICOLUL 4
Statele părţi se angajează să ia toate măsurile legislative, administrative şi de orice altă natură necesare în vederea punerii în aplicare a drepturilor recunoscute în prezenta Convenţie. În cazul drepturilor economice, sociale şi culturale statele părţi se obligă să adopte aceste măsuri, fără a precupeţi resursele de care dispun şi, dacă este cazul, în cadrul cooperării internaţionale.

ARTICOLUL 5
Statele părţi vor respecta responsabilităţile, drepturile şi îndatoririle ce revin părinţilor naturali ai copilului sau, după caz şi conform tradiţiei locale, membrilor familiei lărgite sau comunităţii, tutorilor sau altor persoane care au, prin lege, copii în îngrijire, de a asigura, de o manieră corespunzătoare capacităţilor în continuă dezvoltare ale copilului, îndrumarea şi orientarea necesare în exercitarea de către copil a drepturilor recunoscute în prezenta Convenţie.

ARTICOLUL 6
1. Statele părţi recunosc dreptul la viaţă al fiecărui copil.

2. Statele părţi vor face tot ce le stă în putinţă pentru a asigura supravegherea şi dezvoltarea copilului.

ARTICOLUL 7
1. Copilul se înregistrează imediat după naşterea sa şi are, prin naştere, dreptul la un nume, dreptul de a dobândi o cetăţenie şi, în măsura posibilului, dreptul de a-şi cunoaşte părinţii şi de a fi îngrijit de aceştia.

2. Statele părţi vor veghea ca aplicarea acestor drepturi să respecte legislaţia lor naţională şi obligaţiile pe care acestea şi le-au asumat în temeiul instrumentelor internaţionale aplicabile în materie, în special în cazul în care nerespectarea acestora ar avea ca efect declararea copilului ca apatrid.

ARTICOLUL 8
1. Statele părţi se obligă să respecte dreptul copilului de a-şi păstra identitatea, inclusiv cetăţenia, numele şi relaţiile familiale, astfel cum sunt recunoscute de lege, fără nici o imixtiune ilegală.

2. În cazul în care un copil este lipsit în mod ilegal de toate sau de o parte din

ROM 21.8. FINAL.indd 25 8/21/12 11:12 AM

elementele constitutive ale identității sale, statele părți vor asigura asistența şi protecția corespunzătoare pentru ca identitatea acestuia să fie restabilită cât mai repede posibil.

ARTICOLUL 9

1. Statele părți vor veghea ca nici un copil să nu fie separat de părinții săi împotriva voinței acestora, exceptând situația în care autoritățile competente decid, sub rezerva revizuirii judiciare şi cu respectarea legilor şi a procedurilor aplicabile, că această separare este în interesul suprem al copilului. O astfel de decizie poate deveni necesară în cazuri particulare cum ar fi, de exemplu, în cazul copiilor maltratați sau neglijați de părinți sau în cazul în care părinții trăiesc separat şi se impune luarea unei hotărâri cu privire la locul de reşedință a copilului.

2. În toate cazurile prevăzute la paragraful 1 din prezentul articol toate părțile interesate trebuie să aibă posibilitatea de a participa la dezbateri şi de a-şi face cunoscute punctele de vedere.

3. Statele părți vor respecta dreptul copilului care a fost separat de ambii părinți sau de unul dintre ei de a întreține relații personale şi contacte directe cu cei doi părinții ai săi, în mod regulat, exceptând cazul în care acest lucru contravine interesului suprem al copilului.

4. Când separarea rezultă din măsuri luate de către un stat parte, precum detenția, închisoarea, exilul, expulzarea sau moartea (inclusiv moartea, indiferent de cauză, survenită în timpul detenției) ambilor părinți sau a unuia dintre ei ori a copilului, statul parte va furniza, la cerere, părinților, copilului sau, după caz, unui alt membru al familiei informațiile esențiale despre locul unde se găsesc membrul sau membrii familiei, exceptând cazul în care divulgarea acestor informații ar aduce prejudicii bunăstării copilului. Statele părți vor veghea, de asemenea, ca prezentarea unei astfel de cereri să nu antreneze prin ea însăşi consecințe dăunătoare pentru persoana sau persoanele interesate.

ARTICOLUL 10

1. În conformitate cu obligația ce revine statelor părți potrivit art. 9 paragraful 1, orice cerere depusă de un copil sau de părinții acestuia, în vederea intrării într-un stat parte sau a părăsirii acestuia în scopul reîntregirii familiei, va

ROM 21.8. FINAL.indd 26 8/21/12 11:12 AM

fi examinată de statele părți cu bunăvoință, umanism şi cu operativitate. Statele părți vor veghea, de asemenea, ca depunerea unei astfel de cereri să nu antreneze consecințe nefaste asupra solicitanților şi membrilor familiei acestora.

2. Copilul ai cărui părinți îşi au reşedința în state diferite va avea dreptul de a întreține, în afara unor situații excepționale, relații personale şi contacte directe, în mod regulat, cu ambii săi părinți. În acest scop şi în conformitate cu obligația care revine statelor părți în temeiul art. 9 paragraful 1, statele părți vor respecta dreptul copilului şi al părinților săi de a părăsi orice țară, inclusiv propria lor țară, şi de a reveni în propria lor țară. Dreptul de a părăsi orice țară nu poate fi îngrădit decât de restricțiile prevăzute în mod expres de lege şi care sunt necesare pentru protejarea siguranței naționale, a ordinii publice, a sănătății publice sau a bunelor moravuri ori a drepturilor şi libertăților altora şi care sunt compatibile cu celelalte drepturi recunoscute în prezenta Convenție.

ARTICOLUL 11

1. Statele părți vor lua măsuri pentru a combate acțiunile ilegale de transferare şi de împiedicare a reîntoarcerii copiilor în, respectiv din, străinătate.

2. În acest scop statele părți vor promova încheierea de acorduri bilaterale şi multilaterale sau aderarea la acordurile existente.

ARTICOLUL 12

1. Statele părți vor garanta copilului capabil de discernământ dreptul de a-şi exprima liber opinia asupra oricărei probleme care îi priveşte, opiniile copilului urmând să fie luate în considerare ținându-se seama de vârsta sa şi de gradul său de maturitate.

2. În acest scop copilului i se va da, în special, posibilitatea de a fi ascultat în orice procedură judiciară sau administrativă care îl priveşte, fie direct, fie printr-un reprezentant sau un organism competent, în conformitate cu regulile de procedură din legislația națională.

ARTICOLUL 13

1. Copilul are dreptul la libertatea de exprimare; acest drept cuprinde libertatea de a căuta, de a primi şi de a difuza informații şi idei de orice

ROM 21.8. FINAL.indd 27 8/21/12 11:12 AM

natură, indiferent de frontiere, sub formă orală, scrisă, tipărită sau artistică ori prin orice alte mijloace, la alegerea copilului.

2. Exercitarea acestui drept poate face subiectul restricţiilor, dar numai al acelor restricţii expres prevăzute de lege şi absolut necesare pentru:
a) respectarea drepturilor sau a reputaţiei altora; sau
b) protejarea securităţii naţionale, a ordinii publice, a sănătăţii publice şi a bunelor moravuri.

ARTICOLUL 14
1. Statele părţi vor respecta dreptul copilului la libertatea de gândire, de conştiinţă şi religie.

2. Statele părţi vor respecta drepturile şi obligaţiile părinţilor sau, după caz, ale reprezentanţilor legali ai copilului de a-l îndruma în exercitarea dreptului sus-menţionat, de o manieră care să corespundă capacităţilor în formare ale acestuia.

3. Libertatea de a-şi manifesta propriile convingeri religioase sau alte convingeri nu poate fi îngrădită decât de restricţiile prevăzute în mod expres de lege şi care sunt necesare pentru protecţia securităţii publice, a ordinii publice, a sănătăţii publice şi a bunelor moravuri sau a libertăţilor şi drepturilor fundamentale ale altora.

ARTICOLUL 15
1. Statele părţi recunosc drepturile copilului la libertatea de asociere şi la libertatea de întrunire paşnică.

2. Exercitarea acestor drepturi nu poate fi îngrădită decât de restricţiile prevăzute în mod expres de lege şi care sunt necesare într-o societate democratică, în interesul securităţii naţionale, al siguranţei sau ordinii publice ori pentru a proteja sănătatea publică sau bunele moravuri ori pentru a proteja drepturile şi libertăţile altora.

ARTICOLUL 16
1. Nici un copil nu va fi supus unei imixtiuni arbitrare sau ilegale în viaţa sa privată, în familia sa, în domiciliul său ori în corespondenţa sa, precum şi nici unui fel de atac ilegal la onoarea şi reputaţia sa.

ROM 21.8. FINAL.indd 28 8/21/12 11:12 AM

2. Copilul are dreptul la protecţia garantată de lege împotriva unor astfel de imixtiuni sau atacuri.

ARTICOLUL 17

Statele părţi vor recunoaşte importanţa funcţiei îndeplinite de mijloacele de informare în masă şi vor asigura accesul copilului la informaţie şi materiale provenind din surse naţionale şi internaţionale, în special cele care urmăresc promovarea bunăstării sale sociale, spirituale şi morale şi a sănătăţii sale fizice şi morale. În acest scop statele părţi:

a) vor încuraja difuzarea, prin mijloacele de informare în masă, de informaţii şi materiale de interes social şi educativ pentru copil şi care sunt în conformitate cu art. 29;

b) vor încuraja cooperarea internaţională în procedura, schimbul şi difuzarea de astfel de informaţii şi materiale provenind din surse culturale, naţionale şi internaţionale;

c) vor încuraja producerea şi difuzarea de cărţi pentru copii;

d) vor încuraja mijloacele de informare în masă să ţină seama, în mod deosebit, de nevoile lingvistice ale copiilor autohtoni sau ale celor care aparţin unui grup minoritar;

e) vor favoriza elaborarea unor principii călăuzitoare adecvate, destinate protejării copilului împotriva informaţiilor şi materialelor care dăunează bunăstării sale, având în vedere prevederile art. 13 şi 18.

ARTICOLUL 18

1. Statele părţi vor depune eforturi pentru asigurarea recunoaşterii principiului potrivit căruia ambii părinţi au responsabilităţi comune pentru creşterea şi dezvoltarea copilului. Părinţii sau, după caz, reprezentanţii săi legali sunt principalii responsabili de creşterea şi dezvoltarea copilului. Aceştia trebuie să acţioneze, în primul rând, în interesul suprem al copilului.

2. Pentru garantarea şi promovarea drepturilor enunţate în prezenta Convenţie statele părţi vor acorda ajutor corespunzător părinţilor şi reprezentanţilor legali ai copilului în exercitarea responsabilităţii care le revine în legătură cu creşterea copilului şi vor asigura crearea instituţiilor, aşezămintelor şi serviciilor de îngrijire a copiilor.

3. Statele părţi vor lua toate măsurile corespunzătoare pentru a asigura copiilor ai căror părinţi muncesc dreptul de a beneficia de serviciile şi

ROM 21.8. FINAL.indd 29 8/21/12 11:12 AM

aşezămintele de îngrijire a copiilor, pentru care ei îndeplinesc condițiile cerute.

ARTICOLUL 19

1. Statele părți vor lua toate măsurile legislative, administrative, sociale şi educative corespunzătoare, în vederea protejării copilului împotriva oricăror forme de violență, vătămare sau abuz, fizic sau mental, de abandon sau neglijență, de rele tratamente sau de exploatare, inclusiv abuz sexual, în timpul cât se află în îngrijirea părinților sau a unuia dintre ei, a reprezentantului ori reprezentanților legali sau a oricărei persoane căreia i-a fost încredințat.

2. Aceste măsuri de protecție vor cuprinde, după caz, proceduri eficiente pentru stabilirea de programe sociale care să asigure sprijinul necesar copilului şi celor cărora le-a fost încredințat, precum şi pentru instituirea altor forme de prevenire şi pentru identificarea, denunțarea, acționarea în instanță, anchetarea, tratarea şi urmărirea cazurilor de rele tratamente aplicate copilului, descrise mai sus, şi, dacă este necesar, a procedurilor de implicare judiciară.

ARTICOLUL 20

1. Copilul care este, temporar ori permanent, lipsit de mediul său familial sau care, pentru protejarea intereselor sale, nu poate fi lăsat în acest mediu are dreptul la protecție şi asistență speciale din partea statului.

2. Statele părți, în conformitate cu legislația lor națională, vor asigura protecție alternativă pentru un astfel de copil.

3. Această protecție poate include, mai ales, plasamentul familial, „kafalah“ din dreptul islamic, adopția sau, în caz de necesitate, plasarea în instituții corespunzătoare de îngrijire a copiilor. În alegerea uneia dintre aceste soluții este necesar să se țină seama în mod corespunzător de necesitatea unei anumite continuități în educarea copilului, precum şi de originea sa etnică, religioasă, culturală şi lingvistică.

ARTICOLUL 21

Statele părți care recunosc şi/sau autorizează adopția vor veghea ca interesele supreme ale copilului să primeze şi:

ROM 21.8. FINAL.indd 30 8/21/12 11:12 AM

a) vor veghea ca adopția unui copil să fie autorizată numai de autoritățile competente care verifică, în conformitate cu legea şi cu procedurile aplicabile, precum şi pe baza tuturor informațiilor pertinente şi credibile, că adopția se poate realiza luând în considerare statutul copilului în raport cu părinții, cu rudele şi cu reprezentanții săi legali şi, dacă este cazul, că persoanele interesate şi-au dat consimțământul cu privire la adopție în cunoştință de cauză în urma unei consilieri corespunzătoare;
b) recunosc că adopția în străinătate poate fi considerată ca un mijloc alternativ de asigurare a îngrijirii necesare copilului, dacă acesta, în țara de origine, nu poate fi încredințat spre plasament familial sau spre adopție ori nu poate fi îngrijit în mod corespunzător;
c) vor asigura că, în cazul adopției în străinătate, copilul beneficiază de garanțiile şi standardele echivalente celor existente în cazul adopției naționale;
d) vor lua toate măsurile corespunzătoare pentru a se asigura că, în cazul adopției în străinătate, plasamentul copilului nu conduce la obținerea de câştiguri materiale necuvenite pentru persoanele implicate;
e) promovează obiectivele prezentului articol, încheind aranjamente sau acorduri bilaterale ori multilaterale, după caz, şi se străduiesc, în acest cadru, să asigure ca plasarea copiilor în străinătate să fie efectuată de autoritățile sau organele competente.

ARTICOLUL 22
1. Statele părți vor lua măsurile necesare pentru ca un copil care caută să obțină statutul de refugiat sau care este considerat refugiat în conformitate cu reglementările şi procedurile internaționale şi naționale aplicabile, fie că este singur sau însoțit de mamă ori de tată sau de orice altă persoană, să beneficieze de protecția şi asistența umanitară corespunzătoare, pentru a se putea bucura de drepturile recunoscute de prezenta Convenție şi de celelalte instrumente internaționale privind drepturile omului sau ajutorul umanitar la care respectivele state sunt părți.

2. În acest scop statele părți vor contribui, după cum consideră necesar, la toate eforturile întreprinse de O.N.U. şi de alte organizații guvernamentale sau neguvernamentale competente cooperând cu O.N.U., pentru a proteja şi ajuta copiii care se găsesc într-o astfel de situație şi pentru a găsi părinții sau alți membri ai familiei oricărui copil refugiat, în vederea obținerii informațiilor necesare pentru reîntregirea familiei sale. În cazul în care

ROM 21.8. FINAL.indd 31 8/21/12 11:12 AM

părinții sau alți membri ai familiei nu pot fi găsiți, copilului i se va acorda aceeaşi protecție ca oricărui alt copil care este temporar sau total lipsit de mediul său familial, indiferent de motiv, în conformitate cu principiile enunțate în prezenta Convenție.

ARTICOLUL 23

1. Statele părți recunosc că pentru copiii handicapați fizic şi mental trebuie să se asigure o viață împlinită şi decentă, în condiții care să le garanteze demnitatea, să le favorizeze autonomia şi să le faciliteze participarea activă la viața comunității.

2. Statele părți recunosc dreptul copiilor handicapați de a beneficia de îngrijiri speciale şi încurajează şi asigură, în măsura resurselor disponibile, la cerere, copiilor handicapați care îndeplinesc condițiile prevăzute şi celor care îi au în îngrijire, un ajutor adaptat situației copilului şi situației părinților sau a celor cărora le este încredințat.

3. Recunoscând nevoile speciale ale copiilor handicapați, ajutorul acordat conform paragrafului 2 al prezentului articol va fi gratuit ori de câte ori acest lucru este posibil, ținând seama de resursele financiare ale părinților sau ale celor care îi au în îngrijire, şi va fi destinat asigurării accesului efectiv al copiilor handicapați la educație, formare profesională, servicii medicale, recuperare, pregătire în vederea ocupării unui loc de muncă, activități recreative, de o manieră care să asigure deplina integrare socială şi dezvoltare individuală a copiilor, inclusiv dezvoltarea lor culturală şi spirituală.

4. În spiritul cooperării internaționale, statele părți vor favoriza schimbul de informații relevante în domeniul medicinei preventive şi al tratamentului medical psihologic şi funcțional al copiilor handicapați, inclusiv prin difuzarea şi accesul la informații referitoare la metodele de recuperare, educare şi formare profesională, în scopul de a permite statelor părți să îşi perfecționeze capacitățile şi competențele şi să îşi extindă experiența în aceste domenii. În această privință se va ține seama, în mod deosebit, de nevoile țărilor în curs de dezvoltare.

ARTICOLUL 24

1. Statele părți recunosc dreptul copilului de a se bucura de cea mai bună stare de sănătate posibilă şi de a beneficia de serviciile medicale şi de

ROM 21.8. FINAL.indd 32 8/21/12 11:12 AM

recuperare. Ele vor depune eforturi pentru a garanta că nici un copil nu este lipsit de dreptul de a avea acces la aceste servicii.

2. Statele părţi vor depune eforturi pentru a asigura aplicarea efectivă a acestui
drept şi, în mod deosebit, vor lua măsurile corespunzătoare pentru:
a) reducerea mortalităţii infantile şi a celei în rândul copiilor;
b) asigurarea asistenţei medicale şi a măsurilor de ocrotire a sănătăţii pentru toţi copiii, cu accent pe dezvoltarea măsurilor primare de ocrotire a sănătăţii;
c) combaterea maladiilor şi a malnutriţiei, inclusiv în cadrul măsurilor primare de ocrotire a sănătăţii, recurgând, printre altele, la tehnologii accesibile şi la aprovizionarea cu alimente nutritive şi cu apă potabilă, luând în considerare pericolele şi riscurile de poluare a mediului natural;
d) asigurarea ocrotirii sănătăţii mamelor în perioada pre- şi postnatală;
e) asigurarea că toate segmentele societăţii, în mod deosebit părinţii şi copiii, sunt informate, au acces la educaţie şi sunt sprijinite în folosirea cunoştinţelor de bază despre sănătatea şi alimentaţia copilului, despre avantajele alăptării, ale igienei şi salubrităţii mediului înconjurător şi ale prevenirii accidentelor;
f) crearea serviciilor de medicină preventivă, de îndrumare a părinţilor şi de planificare familială, şi asigurarea educaţiei în aceste domenii.

3. Statele părţi vor lua toate măsurile eficiente corespunzătoare, în vederea abolirii practicilor tradiţionale dăunătoare sănătăţii copiilor.

4. Statele părţi se angajează să favorizeze şi să încurajeze cooperarea internaţională în vederea asigurării, în mod progresiv, a deplinei înfăptuiri a dreptului recunoscut în prezentul articol. În această privinţă se va ţine seama, în mod deosebit, de nevoile ţărilor în curs de dezvoltare.

ARTICOLUL 25
Statele părţi recunosc dreptul copilului care a fost plasat de către autoritatea competentă pentru a primi îngrijiri, la protejarea sau tratarea afecţiunilor sale fizice ori mentale, dreptul la verificarea periodică a tratamentului respectiv şi a oricăror alte aspecte legate de plasarea sa.

ARTICOLUL 26
1. Statele părţi recunosc dreptul oricărui copil de a beneficia de asistenţă socială, inclusiv de asigurări sociale, şi vor lua măsuri pentru asigurarea

ROM 21.8. FINAL.indd 33 8/21/12 11:12 AM

exercitării depline a acestui drept în conformitate cu legislația lor națională.

2. La acordarea indemnizațiilor prevăzute de lege se va ține seama, când este cazul, de resursele şi situația copilului şi ale persoanelor responsabile de întreținerea sa, precum şi de orice alte împrejurări care au legătură cu cererea de acordare a indemnizațiilor, înaintată de copil sau în numele său.

ARTICOLUL 27

1. Statele părți recunosc dreptul oricărui copil de a beneficia de un nivel de trai care să permită dezvoltarea sa fizică, mentală, spirituală, morală şi socială.

2. Părinților şi oricărei alte persoane care au în grijă un copil le revine în primul rând responsabilitatea de a asigura, în limita posibilităților şi a mijloacelor lor financiare, condițiile de viață necesare în vederea dezvoltării copilului.

3. Statele părți vor adopta măsurile corespunzătoare, ținând seama de condițiile naționale şi în limita mijloacelor lor, pentru a ajuta părinții şi alte persoane care au în grijă un copil să valorifice acest drept şi vor oferi în caz de nevoie asistență materială şi programe de sprijin destinate, în principal, satisfacerii nevoilor de hrană, îmbrăcăminte şi locuință.

4. Statele părți vor lua toate măsurile adecvate pentru recuperarea pensiei alimentare pentru copil de la părinții săi sau de la alte persoane care răspund din punct de vedere financiar pentru acesta, atât pe teritoriul statului parte, cât şi în străinătate. Astfel, în situația în care persoana care răspunde din punct de vedere financiar pentru copil nu locuieşte în statul în care locuieşte copilul, statele părți vor încuraja aderarea la acorduri internaționale sau încheierea de asemenea acorduri, precum şi adoptarea oricăror alte înțelegeri corespunzătoare.

ARTICOLUL 28

1. Statele părți recunosc dreptul copilului la educație şi, în vederea asigurării exercitării acestui drept în mod progresiv şi pe baza egalității de şanse, în special, statele membre vor avea obligația:

a) de a asigura învățământul primar obligatoriu şi gratuit pentru toți;

b) de a încuraja crearea diferitelor forme de învățământ secundar, atât

ROM 21.8. FINAL.indd 34 8/21/12 11:12 AM

general, cât şi profesional şi de a le pune la dispoziţia tuturor copiilor şi de a permite accesul tuturor copiilor la acestea, de a lua măsuri corespunzătoare, cum ar fi instituirea gratuităţii învăţământului şi acordarea unui ajutor financiar în caz de nevoie;
c) de a asigura tuturor accesul la învăţământul superior, în funcţie de capacitatea fiecăruia, prin toate mijloacele adecvate;
d) de a pune la dispoziţie copiilor şi de a permite accesul acestora la informarea şi orientarea şcolară şi profesională;
e) de a lua măsuri pentru încurajarea frecventării cu regularitate a şcolii şi pentru reducerea ratei abandonului şcolar.

2. Statele părţi vor lua toate măsurile corespunzătoare pentru a asigura aplicarea măsurilor de disciplină şcolară într-un mod compatibil cu demnitatea copilului ca fiinţă umană şi în conformitate cu prezenta Convenţie.

3. Statele părţi vor promova şi vor încuraja cooperarea internaţională în domeniul educaţiei, mai ales în scopul de a contribui la eliminarea ignoranţei şi a analfabetismului în lume şi de a facilita accesul la cunoştinţe ştiinţifice şi tehnice şi la metode de învăţământ moderne. În această privinţă se va ţine seama, în special, de nevoile ţărilor în curs de dezvoltare.

ARTICOLUL 29
1. Statele părţi sunt de acord că educaţia copilului trebuie să urmărească:
a) dezvoltarea plenară a personalităţii, a vocaţiilor şi a aptitudinilor mentale şi fizice ale copilului;
b) cultivarea respectului pentru drepturile omului şi libertăţile fundamentale, precum şi pentru principiile consacrate în Carta Naţiunilor Unite;
c) educarea copilului în spiritul respectului faţă de părinţii săi, faţă de limba sa, de identitatea şi valorile sale culturale, faţă de valorile naţionale ale ţării în care acesta locuieşte, ale ţării de origine, precum şi faţă de civilizaţii diferite de a sa;
d) pregătirea copilului să îşi asume responsabilităţile vieţii într-o societate liberă, într-un spirit de înţelegere, de pace, de toleranţă, de egalitate între sexe şi prietenie între toate popoarele şi grupurile etnice, naţionale şi religioase şi cu persoanele de origine autohtonă;
e) educarea copilului în spiritul respectului faţă de mediul natural.

ROM 21.8. FINAL.indd 35 8/21/12 11:12 AM

2. Nici o dispoziție din prezentul articol sau din art. 28 nu va fi interpretată de o manieră care să aducă atingere libertății persoanelor fizice sau juridice de a crea şi conduce instituții de învățământ, cu condiția ca principiile enunțate în paragraful 1 al prezentului articol să fie respectate şi ca educația dată în aceste instituții să respecte normele minimale prescrise de stat.

ARTICOLUL 30
În statele în care există minorități etnice, religioase sau lingvistice ori persoane de origine autohtonă copilul aparținând unei astfel de minorități sau având origine autohtonă nu va fi privat de dreptul la viață culturală proprie, de dreptul de a-şi declara apartenența religioasă şi de a-şi practica propria religie, precum şi dreptul de a folosi limba proprie în comun cu alți membri ai grupului său.

ARTICOLUL 31
1. Statele părți recunosc copilului dreptul la odihnă şi la vacanță, dreptul de a practica activități recreative proprii vârstei sale, de a participa liber la viața culturală şi artistică.

2. Statele părți respectă şi promovează dreptul copilului de a participa pe deplin la viața culturală şi artistică şi încurajează punerea la dispoziție acestuia a mijloacelor adecvate de petrecere a timpului liber şi de desfăşurare a activităților recreative, artistice şi culturale, în condiții de egalitate.

ARTICOLUL 32
1. Statele părți recunosc dreptul copilului de a fi protejat împotriva exploatării economice şi de a nu fi constrâns la vreo muncă ce comportă vreun risc potențial sau care este susceptibil să îi compromită educația ori să îi dăuneze sănătății sau dezvoltării sale fizice, mentale, spirituale, morale ori sociale.

2. Statele părți vor lua măsuri legislative, administrative, sociale şi educative pentru a asigura aplicarea prezentului articol. În acest scop şi ținând seama de dispozițiile aplicabile ale celorlalte instrumente internaționale, statele părți se obligă, în special:
a) să fixeze o vârstă minimă sau vârste minime de angajare;
b) să adopte o reglementare cu privire la orele şi la condițiile de muncă;
c) să prevadă pedepse sau alte sancțiuni corespunzătoare, pentru a asigura aplicarea întocmai a prezentului articol.

ROM 21.8. FINAL.indd 36 8/21/12 11:12 AM

ARTICOLUL 33
Statele părţi vor lua măsuri corespunzătoare, inclusiv măsuri legislative, administrative, sociale şi educaţionale, pentru a proteja copiii contra folosirii ilicite de stupefiante şi substanţe psihotrope, aşa cum sunt acestea definite de convenţiile internaţionale în materie şi pentru a preveni folosirea copiilor în scopul producerii şi al traficului ilicit de astfel de substanţe.

ARTICOLUL 34
Statele părţi se angajează să protejeze copilul contra oricărei forme de exploatare sexuală şi de violenţă sexuală. În acest scop statele vor lua, în special, toate măsurile corespunzătoare pe plan naţional, bilateral şi multilateral, pentru a împiedica:
a) incitarea sau constrângerea copiilor să se dedea la activităţi sexuale ilegale;
b) exploatarea copiilor în scopul prostituţiei sau al altor practici sexuale ilegale;
c) exploatarea copiilor în scopul producţiei de spectacole sau de materiale cu caracter pornografic.

ARTICOLUL 35
Statele părţi vor lua toate măsurile necesare, pe plan naţional, bilateral şi multilateral, pentru a preveni răpirea, vânzarea şi traficul de copii în orice scop şi sub orice formă.

ARTICOLUL 36
Statele părţi vor proteja copilul contra oricărei forme de exploatare dăunătoare oricărui aspect al bunăstării sale.

ARTICOLUL 37
Statele părţi vor veghea ca:
a) nici un copil să nu fie supus la tortură, la pedepse sau la tratamente crude, inumane sau degradante. Pedeapsa capitală sau închisoarea pe viaţă fără posibilitatea de a fi eliberat nu va fi pronunţată pentru infracţiunile comise de persoane sub vârsta de 18 ani;
b) nici un copil să nu fie privat de libertate în mod ilegal sau arbitrar. Arestarea, deţinerea sau întemniţarea unui copil trebuie să fie conformă cu legea şi nu va fi decât o măsură extremă şi cât mai scurtă posibil;
c) orice copil privat de libertate să fie tratat cu omenie şi cu respectul cuvenit demnităţii umane şi de o manieră care să ţină seama de nevoile persoanelor

ROM 21.8. FINAL.indd 37 8/21/12 11:12 AM

de vârsta sa. Astfel, orice copil privat de libertate va fi separat de adulți, cu excepția cazurilor în care se apreciază ca fiind în interesul major al copilului să nu se procedeze astfel, şi va avea dreptul de a menține contactul cu familia sa prin corespondență şi vizite, în afara unor cazuri excepționale;
d) copiii privați de libertate să aibă dreptul de a avea acces rapid la asistență juridică sau la orice altă asistență corespunzătoare, precum şi dreptul de a contesta legalitatea privării lor de libertate, în fața unui tribunal sau a unei alte autorități competente, independente şi imparțiale, şi dreptul la judecarea în procedură de urgență a cazului respectiv.

ARTICOLUL 38
1. Statele părți se angajează să respecte şi să asigure respectarea regulilor dreptului umanitar internațional aplicabile în caz de conflict armat şi menite să garanteze protecția copilului.

2. Statele părți vor lua toate măsurile posibile pentru a garanta ca persoanele care nu au împlinit vârsta de 15 ani să nu participe direct la ostilități.

3. Statele părți se vor abține de a înrola în forțele lor armate persoane care nu au împlinit vârsta de 15 ani. Atunci când încorporează persoane mai mari de 15 ani, dar mai mici de 18 ani, statele părți se vor strădui să înroleze, cu prioritate, pe cei mai în vârstă.

4. Conform obligației care le revine în virtutea dreptului umanitar internațional de a proteja populația civilă în caz de conflict armat, statele părți vor lua toate măsurile fezabile, astfel încât copiii afectați de conflictul armat să beneficieze de protecție şi de îngrijire.

ARTICOLUL 39
Statele părți vor lua toate măsurile corespunzătoare pentru a facilita recuperarea fizică şi psihologică şi reintegrarea socială a copiilor, victime ale unei forme de neglijență, exploatare sau abuz, de tortură sau pedeapsă ori tratamente crude, inumane sau degradante ori victime ale unui conflict armat. Această readaptare şi această reintegrare se vor desfăşura în condiții care favorizează sănătatea, respectul de sine şi demnitatea copilului.

ARTICOLUL 40
1. Statele părți recunosc oricărui copil bănuit, acuzat sau cu privire la care s-a

ROM 21.8. FINAL.indd 38 8/21/12 11:12 AM

dovedit că a comis o încălcare a legii penale dreptul la un tratament conform cu simțul demnității şi al valorii personale, care să întărească respectul sau pentru drepturile omului şi libertățile fundamentale ale altora şi care să țină seama de vârsta sa, precum şi de necesitatea de a facilita reintegrarea sa în societate şi asumarea de către acesta a unui rol constructiv în societate.

2. În acest scop şi ținând seama de dispozițiile în materie ale instrumentelor internaționale, statele părți vor veghea, în special:
a) ca nici un copil să nu fie bănuit, acuzat sau declarat vinovat de o încălcare a legii penale datorită unor acțiuni sau omisiuni care nu erau interzise de dreptul național sau internațional în momentul comiterii lor;
b) ca orice copil bănuit sau acuzat de o încălcare a legii penale să aibă garantate cel puțin următoarele drepturi:
(i) de a fi prezumat nevinovat până la stabilirea vinovăției sale conform legii;
(ii) de a fi informat în cel mai scurt termen şi direct despre acuzațiile care i se aduc sau, dacă este cazul, prin intermediul părinților săi sau al reprezentanților legali şi de a beneficia de asistență juridică sau de orice alt fel de asistență corespunzătoare, în vederea formulării şi susținerii apărărilor sale;
(iii) dreptul la examinarea, fără întârziere, a cauzei sale de către o autoritate sau o instanță judiciară competentă, independentă şi imparțială, printr-o procedură de audiere echitabilă şi conformă cu prevederile legii, în prezența celor care îi asigură asistență juridică sau de altă natură, iar dacă acest lucru nu este considerat contrar interesului major al copilului, ținând seama mai ales de vârsta ori de situația acestuia, în prezența părinților săi sau a reprezentanților săi legali;
(iv) de a nu fi constrâns să depună mărturie sau să mărturisească că este vinovat; dreptul de a interoga sau de a cere interogarea martorilor acuzării, de a obține aducerea şi interogarea martorilor apărării, în condiții de egalitate;
(v) dacă se dovedeşte că a încălcat legea penală, dreptul de a recurge la o cale de atac cu privire la decizie şi la orice măsură luată în consecință, în fața unei autorități sau a unei instanțe judiciare superioare competente, independente şi imparțiale conform legii;
(vi) dreptul de a fi asistat gratuit de un interpret, dacă nu înțelege sau nu vorbeşte limba utilizată;
(vii) dreptul la respectarea deplină a vieții sale private, în toate fazele procedurii.

ROM 21.8. FINAL.indd 39 8/21/12 11:12 AM

3. Statele părţi se vor strădui să promoveze adoptarea de legi şi proceduri, înfiinţarea de autorităţi şi instituţii, special concepute pentru copiii bănuiţi, acuzaţi sau găsiţi vinovaţi de încălcarea legii penale şi, în special:
a) să stabilească o vârstă minimă sub care copiii să fie prezumaţi ca neavând capacitatea de a încălca legea penală;
b) să ia, ori de câte ori este posibil ca recomandabil, măsuri de soluţionare a cazurilor acestor copii, fără a recurge la procedura judiciară, cu condiţia ca drepturile şi garanţiile legale să fie respectate pe deplin.

4. Va fi prevăzută o întreagă gamă de dispoziţii, precum şi cele referitoare la îngrijire, orientare şi supraveghere, la îndrumare, la perioadele de probă, la plasamentul familial, la programe de educaţie generală şi profesională şi la soluţii alternative celor privind îngrijirea într-un cadru instituţional, pentru a asigura copiilor un tratament în interesul bunăstării lor şi proporţional cu situaţia lor şi cu infracţiunea săvârşită.

ARTICOLUL 41
Nici o dispoziţie din prezenta Convenţie nu aduce atingere prevederilor mai favorabile pentru realizarea acestor drepturi ale copilului care pot figura:
a) în legislaţia unui stat parte; sau
b) în dreptul internaţional în vigoare pentru statul respectiv.

PARTEA A II-A

ARTICOLUL 42
Statele părţi se angajează să facă larg cunoscute atât adulţilor, cât şi copiilor principiile şi dispoziţiile prezentei Convenţii, prin mijloace active şi adecvate.

ARTICOLUL 43
1. În vederea examinării progreselor înregistrate de statele părţi în executarea obligaţiilor pe care şi le-au asumat în virtutea prezentei Convenţii, se instituie un comitet al drepturilor copilului, ale cărui atribuţii sunt descrise mai jos.

2. Comitetul se compune din 10* experţi de o înaltă ţinută morală şi care posedă o competenţă recunoscută în domeniul reglementat de prezenta Convenţie. Membrii comitetului sunt aleşi de statele părţi din rândul cetăţenilor lor şi acţionează în nume propriu, ţinându-se seama de necesitatea asigurării unei repartiţii geografice echitabile şi a reprezentării principalelor

ROM 21.8. FINAL.indd 40 8/21/12 11:12 AM

sisteme juridice.

3. Membrii comitetului sunt aleşi prin vot secret de pe o listă de persoane desemnate de statele părți. Fiecare stat parte poate desemna un candidat dintre cetățenii săi.

4. Primele alegeri vor avea loc în termen de 6 luni de la data intrării în vigoare a prezentei Convenții, iar ulterior, la fiecare 2 ani. Cu minimum 4 luni înaintea datei fiecărei alegeri Secretarul general al Organizației Națiunilor Unite va invita în scris statele părți să propună candidații lor într-un termen de două luni. Secretarul general va întocmi apoi o listă alfabetică a candidaților astfel desemnați, indicând statele părți care i-au desemnat, şi o va comunica statelor părți la Convenție.

5. Alegerile vor avea loc la reuniunile statelor părți, convocate de Secretarul general la sediul Organizației Națiunilor Unite. La aceste reuniuni, la care cvorumul se întruneşte cu două treimi din numărul statelor părți, candidații aleşi în comitete sunt cei care obțin cel mai mare număr de voturi şi majoritatea absolută a voturilor reprezentanților statelor părți prezente şi votante.

6. Membrii Comitetului se aleg pentru un mandat de 4 ani. Ei pot fi realeşi la o nouă prezentare a candidaturii lor. Mandatul a 5 membri desemnați la primele alegeri va înceta după 2 ani. Numele celor 5 membri vor fi trase la sorți de către preşedintele reuniunii, imediat după prima alegere.

7. În caz de deces sau de demisie a unui membru al Comitetului sau dacă, pentru orice alt motiv, un membru declară că nu îşi mai poate exercita funcțiile sale în cadrul Comitetului, statul parte care a prezentat candidatura membrului respectiv numeşte un alt expert dintre cetățenii săi pentru a ocupa postul vacant până la expirarea mandatului respectiv, sub rezerva aprobării de către Comitet.

8. Comitetul aprobă regulamentul său de ordine interioară.

9. Comitetul alege biroul său pentru o perioadă de 2 ani.

10. Adunările Comitetului se țin, în mod normal, la sediul Organizației

ROM 21.8. FINAL.indd 41 8/21/12 11:12 AM

Naţiunilor Unite sau în orice alt loc corespunzător stabilit de Comitet. Comitetul se reuneşte, de regulă, în fiecare an. Durata sesiunilor sale se stabileşte şi, dacă este cazul, se modifică de către reuniunea statelor părţi la prezenta Convenţie, sub rezerva aprobării de către Adunarea generală.

11. Secretarul general al Organizaţiei Naţiunilor Unite pune la dispoziţie Comitetului personalul şi dotările necesare acestuia pentru a-şi îndeplini eficient funcţiile încredinţate conform prezentei Convenţii.

12. Membrii Comitetului creat în virtutea prezentei Convenţii primesc, cu aprobarea Adunării generale, indemnizaţii din resursele Organizaţiei Naţiunilor Unite,
în condiţiile şi modalităţile fixate de Adunarea generală.

ARTICOLUL 44

1. Statele părţi se angajează să supună Comitetului, prin intermediul Secretariatului general al Organizaţiei Naţiunilor Unite, rapoarte privitoare la măsurile pe care le adoptă pentru punerea în vigoare a drepturilor recunoscute în prezenta Convenţie şi la progresele realizate în exercitarea acestor drepturi:
a) în termen de 2 ani începând de la data intrării în vigoare a prezentei Convenţii pentru statele părţi interesate;
b) în continuare, la fiecare 5 ani.

2. Rapoartele întocmite conform prezentului articol trebuie, dacă este cazul, să arate cauzele sau dificultăţile care împiedică statele părţi să se achite pe deplin de obligaţiile prevăzute în prezenta Convenţie. Ele trebuie, de asemenea, să cuprindă informaţii suficiente pentru a da Comitetului o idee exactă asupra aplicării Convenţiei în ţara respectivă.

3. Statele părţi care au prezentat Comitetului un raport iniţial nu vor repeta în rapoartele pe care le prezintă ulterior conform prezentului articol, paragraful 1 alin.
(b), informaţiile de bază pe care le-au comunicat anterior.

4. Comitetul poate cere statelor părţi toate informaţiile complementare referitoare la aplicarea Convenţiei.

ROM 21.8. FINAL.indd 42 8/21/12 11:12 AM

5. Comitetul înaintează la fiecare 2 ani Adunării generale, prin intermediul Consiliului Economic şi Social, un raport de activitate.

6. Statele părţi asigură difuzarea pe scară largă a propriilor rapoarte pe teritoriul lor.

ARTICOLUL 45

Pentru a promova aplicarea efectivă a Convenţiei şi a încuraja cooperarea internaţională în domeniul vizat de Convenţie:

a) Instituţiile specializate, Fondul Naţiunilor Unite pentru Copii şi alte organe

ale Naţiunilor Unite au dreptul de a fi reprezentate la analizarea modului de aplicare a acelor dispoziţii din prezenta Convenţie, care ţin de mandatul lor. Comitetul poate invita instituţiile specializate, Fondul Naţiunilor Unite pentru Copii şi orice alte organisme competente pe care le va considera corespunzătoare să dea avize specializate asupra aplicării Convenţiei în domeniile care ţin de mandatele lor respective. Comitetul poate invita instituţiile specializate, Fondul Naţiunilor Unite pentru Copii şi alte organe ale Naţiunilor Unite să îi prezinte rapoarte asupra aplicării Convenţiei în sectoarele care ţin de domeniul lor de activitate.

b) Comitetul transmite, dacă consideră necesar, instituţiilor specializate, Fondului Naţiunilor Unite pentru Copii şi altor organisme competente orice raport al statelor părţi, care conţine o cerere sau care specifică necesitatea asigurării de consultanţă ori asistenţă tehnică, însoţit, dacă este cazul, de observaţiile şi sugestiile Comitetului referitoare la cererea sau specificaţia respectivă.

c) Comitetul poate recomanda Adunării generale să ceară Secretarului general să dispună efectuarea, în numele Comitetului, a unor studii asupra problemelor specifice care afectează drepturile copilului.

d) Comitetul poate face sugestii şi recomandări de ordin general, pe baza informaţiilor primite în conformitate cu art. 44 şi 45. Aceste sugestii şi recomandări de ordin general se vor transmite tuturor statelor părţi interesate şi se vor supune atenţiei Adunării generale, însoţite, dacă este cazul, de observaţiile statelor părţi.

ROM 21.8. FINAL.indd 43 8/21/12 11:12 AM

PARTEA A III-A

ARTICOLUL 46
Prezenta Convenţie este deschisă spre semnare tuturor statelor.

ARTICOLUL 47
Prezenta Convenţie face subiectul ratificării. Instrumentele de ratificare vor fi înaintate Secretarului general al Organizaţiei Naţiunilor Unite.

ARTICOLUL 48
Prezenta Convenţie va rămâne deschisă aderării oricărui stat. Instrumentele de aderare vor fi înaintate Secretarului general al Organizaţiei Naţiunilor Unite.

ARTICOLUL 49
1. Prezenta Convenţie va intra în vigoare în a treizecea zi de la depunerea la Secretarul general al Organizaţiei Naţiunilor Unite a celui de-al douăzecilea instrument de ratificare sau de aderare.

2. Pentru fiecare stat care va ratifica prezenta Convenţie sau care va adera la aceasta după depunerea celui de-al douăcezilea instrument de ratificare sau de aderare Convenţia va intra în vigoare în a treizecea zi de la depunerea de către statul respectiv a instrumentului său de ratificare sau de aderare.

ARTICOLUL 50
1. Orice stat parte poate să propună un amendament şi să depună textul acestuia la Secretarul general al Organizaţiei Naţiunilor Unite. Secretarul general va comunica propunerea de amendament statelor părţi, cerându-le să îi facă cunoscut dacă sunt în favoarea convocării unei conferinţe a statelor părţi, în vederea examinării propunerii şi a supunerii ei la vot. Dacă în termen de 4 luni de la această comunicare cel puţin o treime din numărul statelor părţi se pronunţă în favoarea convocării unei asemenea conferinţe, Secretarul general convoacă conferinţa sub auspiciile Organizaţiei Naţiunilor Unite. Orice amendament adoptat de majoritatea statelor părţi prezente şi votante la conferinţă este supus spre aprobare Adunării generale.

2. Orice amendament adoptat conform dispoziţiilor paragrafului 1 al prezentului articol va intra în vigoare după aprobarea sa de către Adunarea

ROM 21.8. FINAL.indd 44 8/21/12 11:12 AM

generală a Organizațiilor Națiunilor Unite şi după acceptarea sa cu o majoritate de două treimi din numărul statelor părți.

3. La intrarea sa în vigoare amendamentul are forță obligatorie pentru statele părți care l-au acceptat, celelalte state rămânând legate de dispozițiile din prezenta Convenție şi de toate amendamentele anterioare acceptate de ele.

ARTICOLUL 51
1. Secretarul general al Organizației Națiunilor Unite va primi şi va comunica tuturor statelor textul rezervelor formulate de state la data ratificării sau aderării.

2. Rezervele incompatibile cu obiecte şi scopul prezentei Convenții nu sunt admise.

3. Rezervele pot fi retrase în orice moment printr-o notificare în acest sens adresată Secretarului general al Organizației Națiunilor Unite, care va informa, în consecință, toate statele părți la Convenție. Notificarea va produce efecte de la data la care este primită de Secretarul general.

ARTICOLUL 52
Orice stat poate denunța prezenta Convenție printr-o notificare scrisă adresată Secretarului general al Organizației Națiunilor Unite. Denunțarea produce efecte la un an de la data la care notificarea a fost primită de Secretarul general.

ARTICOLUL 53
Secretarul general al Organizației Națiunilor Unite este desemnat ca depozitar al prezentei Convenții.

ARTICOLUL 54
Originalul prezentei Convenții, ale cărei texte în limbile arabă, chineză, engleză, franceză, rusă şi spaniolă sunt autentice în egală măsură, va fi depus la Secretarul general al Organizației Națiunilor Unite. Drept care plenipotențiarii subsemnați, împuterniciți în mod corespunzător de guvernele lor respective, au semnat prezenta Convenție.

ROM 21.8. FINAL.indd 45 8/21/12 11:12 AM